

United Nations
Nations Unies

International
Criminal Tribunal
for the former
Yugoslavia

Tribunal Pénal
International pour
l'ex-Yougoslavie

OBRAĆANJE

(Isključivo za medije. Nije zvaničan dokument.)

TUŽILAC

Njujork, 5. jun 2014.

Obraćanje g. Sergea Brammertza
tužioca Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju
Savetu bezbednosti Ujedinjenih nacija

Gospodine predsedniče, ekscelencije,

Zahvaljujem vam što ste mi pružili priliku da vam se obratim u vezi s napretkom učinjenim u pravcu ispunjenju našeg mandata.

Kao što je bilo i predviđeno u mom obraćanju iz decembra prošle godine, tokom perioda na koji se odnosi ovaj izveštaj Tužilaštvo je završilo izvođenje svojih dokaza u svim preostalim prvostepenim postupcima. Sada smo zaista u završnoj fazi rada. U predmetu *Karadžić*, odbrana je završila izvođenje svojih dokaza i strane u postupku se sada pripremaju za podnošenje završnih pretresnih podnesaka i iznošenje završnih reči koje je zakazano za kraj avgusta, odnosno septembar. Nakon završetka izvođenja dokaza Tužilaštva u predmetima *Mladić* i *Hadžić*, oba pretresna veća koja postupaju u ovim predmetima su odbacila zahteve odbrane za izricanje oslobađajuće presude. Odbrana u predmetu *Mladić* počela je izvođenje svojih dokaza 19. maja, a početak izvođenja dokaza odbrane u predmetu *Hadžić* zakazan je za 3. jul. Još uvek se čeka izricanje presude Pretresnog veća u predmetu *Šešelj*.

Žalbeno odeljenje trenutno radi na pet žalbenih postupaka. Početkom decembra prošle godine izneseni su usmeni argumenti u predmetu *Popović i drugi*, a izricanje pravosnažne presude zakazano je za oktobar ove godine. Usmeni pretresi po žalbama u tri druga predmeta, *Stanišić i Simatović*, *Tolimir*, te *Stanišić i Župljanin*, zakazani su za drugu polovinu ove i početak sledeće godine. Podnošenje podnesaka u žalbenom postupku u predmetu *Prlić i drugi* će se nastaviti kada presuda, doneta u maju 2013. godine, koja je dugačka 2.600 strana, bude prevedena na engleski. Osim rada na žalbenim postupcima, članovi Žalbenog odeljenja pružaju podršku u radu na prvostepenim postupcima i, kada to operativni zahtevi dopuste, u radu na nasleđu MKSJ i jačanju kapaciteta.

Napredak koji smo ostvarili u periodu na koji se odnosi ovaj izveštaj bio je moguć zahvaljujući posvećenosti zaposlenih u tužilaštvu, čija je kontinuirana lojalnost omogućila da prevaziđemo značajne izazove nastale smanjenjem broja zaposlenih i njihovim odlaskom u penziju.

Gospodine predsedniče, ekscelencije,

Presude Žalbenog veća izrečene ranije ove godine u predmetima *Šainović i drugi* i *Dorđević* uspostavile su dva dodatna pravna presedana koji će imati dalekosežan i pozitivan uticaj kako na Međunarodni sud, tako i na međunarodno krivično pravo. Kao prvo, u oba ova predmeta, Žalbeno veće je ispravilo greške načinjene tokom prvostepenog postupka iz kojih su proistekli nepotrebno restriktivni pristupi razmatranju toga da li je optuženi mogao predvideti da će biti počinjeni zločini seksualnog nasilja. Ispravljajući ove greške, Žalbeno veće je učvrstilo osnove za pozivanje visokih zvaničnika na odgovornost za zločine seksualnog nasilja u okviru nasilne kriminalne kampanje. Kao drugo, u predmetu

www.icty.org

Follow the ICTY on [Twitter](#), [YouTube](#) and [Facebook](#)

Office of the Prosecutor

Churchillplein 1, 2517 JW The Hague. P.O. Box 13888, 2501 EW The Hague. Netherlands

Tel.: +31-70-512-8958

Šainović i drugi, Žalbeno veće je potvrdilo da “konkretna usmerenost” nije preduslov za pomaganje i podržavanje, što je sudsku praksu Međunarodnog suda vratilo u okvire običajnog međunarodnog prava.

Gospodine predsedniče, ekscelencije,

Zadovoljstvo mi je da vas obavestim da se svakodnevna saradnja Tužilaštva sa državama na području bivše Jugoslavije nastavlja neometano. Srbija, Hrvatska i Bosna i Hercegovina odgovaraju na naše zahteve za pomoć i generalno pomažu naš rad na preostalim prvostepenim i drugostepenim postupcima. Pozivamo nacionalne vlasti da i u periodu na koji će se odnositi moj sledeći izveštaj, a i nakon toga, nastave ovu dobru saradnju.

Takođe sa zadovoljstvom mogu da pomenem da su između država na području bivše Jugoslavije sklopljeni dodatni protokoli o saradnji u vezi s pitanjima ratnih zločina i razmenom informacija. Podržavamo nacionalne vlasti da dobru volju iskazanu ovim protokolima pretoče u vidljive rezultate.

Što se tiče sprovođenja Nacionalne strategije za procesuiranje ratnih zločina u Bosni i Hercegovini, situacija je sumorna.

Kao što sam izveštavao u prethodna četiri perioda, vrlo je mali napredak ostvaren na završetku preostalih predmeta iz Kategorije II, od kojih je Tužilaštvo poslednji Bosni i Hercegovini prosledilo 2009. godine. U toku perioda na koji se odnosi ovaj izveštaj podignuta je samo jedna optužnica u vezi s tim istražnim dosijeima, dok je sedam drugih dosijea i dalje na čekanju, i nije ostvaren nikakav vidljiv napredak. Tokom aprila sam vodio iscrpne razgovore s predstavnicima Tužilaštva Bosne i Hercegovine, ali nisam dobio nikakva uverljiva objašnjenja za nedostatak relevantnih aktivnosti u vezi s preostalim istražnim dosijeima. Takva situacija se ne može nastaviti. Nadležne vlasti moraju ostvariti dramatičan napredak u procesuiranju predmeta iz Kategorije II.

Uopšteno uzevši, Nacionalna strategija za procesuiranje ratnih zločina u Bosni i Hercegovini značajno je usporena i postoji veliki zaostatak u rešavanju predmeta. Prema Tužilaštvu BiH, oko 350 kompleksnih predmeta biće okončano do kraja 2018. To predstavlja odlaganje od tri godine nakon prvobitno dogovorenog roka. Osim toga postoji još mnogo veći zaostatak u manje kompleksnim predmetima, od kojih mnogi čekaju da se sprovede istraga. Potrebno je preduzimanje ozbiljnih koraka kako bi ovaj veliki broj predmeta bio okončan do zacrtanog roka krajem 2023. godine.

Ovo odgađanje nije prouzrokovano samo nedostatkom resursa. Nadležne institucije ne preduzimaju potrebne mere kako bi se utvrdili prioriteta u istragama ratnih zločina i krivičnom gonjenju za njih. Simptomatično za takvu situaciju je što su tokom perioda na koji se odnosi ovaj izveštaj nadležne institucije na nivou entiteta podnele samo četiri zahteva za dokazni materijal iz baza podataka Tužilaštva. Iako ovo predstavlja napredak u odnosu na prethodne periode, kada nije uopšte bilo podnesenih zahteva, podstičem nadležne koji rade na ovim predmetima da bolje iskoriste materijal koji im je dostupan u Tužilaštvu.

Iako dodatni resursi sami po sebi ne bi rešili neke od fundamentalnih problema s Nacionalnom strategijom za procesuiranje ratnih zločina, Tužilaštvo MKSJ pozdravlja IPA budžetsku pomoć pravosuđu koju finansira Evropska unija, a koja ima za cilj jačanje kapaciteta za procesuiranje ratnih zločina. Tužilaštvo takođe pozdravlja napore Misije OEBS u Bosni i Hercegovini na uspostavljanju novog i bolje koordiniranog nacionalnog programa obuke za osoblje koje radi na predmetima u vezi s ratnim zločinima. Kao što sam naglasio u izveštaju koji je prošle godine pripremila Tužilaštvo MKSJ, sveobuhvatan i koordiniran program obuke je ključni preduslov za uspešno sprovođenje Nacionalne strategije za procesuiranje ratnih zločina. Tužilaštvo MSKJ ostaje na raspolaganju OEBS i

drugim relevantnim partnerima kako bi se u taj program obuke uključili znanje i ekspertiza MKSJ.

Gospodine predsedniče, ekscelencije,

Tužilaštvo trenutno privodi kraju prvo izdanje publikacije koja će obuhvatiti najbolju praksu i naučene lekcije u vezi s istragama i krivičnim gonjenjem za zločine seksualnog nasilja. Znamo da su zločini seksualnog nasilja tokom sukoba u bivšoj Jugoslaviji počinjeni u šokantno velikom broju, a takođe znamo da veliki broj ovih zločina i dalje nije dobio svoj sudski epilog. Znamo i da zločini seksualnog nasilja velikih razmera i dalje predstavljaju karakteristiku aktuelnih sukoba širom sveta. Cilj nam je da predstavimo svoje iskustvo stečeno tokom prethodne 21 godine u prevazilaženju specifičnih izazova koji karakterišu predmete u vezi sa seksualnim nasiljem. Ova publikacija će biti od koristi raznim zainteresovanim stranama, među kojima su i nacionalne vlasti u državama nastalim na području bivše Jugoslavije i drugim državama širom sveta.

Naš rad takođe daje podsticaj drugim naporima koji su trenutno u toku u međunarodnoj zajednici da se važnost zločina seksualnog nasilja podigne na viši nivo i da se onima koji istražuju takve zločine i prikupljaju dokaze o njima pruže bolje smernice. Jedan od takvih napora je Inicijativa Ujedinjenog kraljevstva za prevenciju seksualnog nasilja koju je u maju 2012. godine pokrenuo ministar spoljnih poslova, William Hague. Predstavnici Tužilaštva MKSJ i ja bićemo prisutni na svetskom samitu u Londonu sledeće sedmice i podeliti svoje uvide i znanje u sklopu ovog dijaloga bez predsedana o seksualnom nasilju počinjenom tokom sukoba.

Gospodine predsedniče, ekscelencije,

Na sličnu temu, zadovoljstvo nam je što možemo, uz ograničenja koja naši resursi predstavljaju, da pretočimo znanje Tužilaštva MKSJ u napore na poštovanju vladavine prava i izgradnji kapaciteta širom sveta. S vremena na vreme nas pozivaju da savetujemo i pomažemo u procesima pozivanja na odgovornost nakon sukoba na Bliskom istoku, u Africi i Južnoj Americi. Takođe pomažemo u drugim delovima sistema Ujedinjenih nacija, poput Kancelarije visokog komesara Ujedinjenih nacija za ljudska prava i *UN Women*. Na taj način sa zadovoljstvom jačamo operativne kapacitete međunarodne zajednice za istrage i krivično gonjenje u vezi s međunarodnim zločinima. Ostajemo otvoreni da odgovorimo na dalje zahteve za pomoć u budućnosti, u meri koja je kompatibilna s našom osnovnom delatnošću rada na prvostepenim i drugostepenim postupcima.

Gospodine predsedniče, ekscelencije,

Da zaključim, kako se proces smanjenja broja zaposlenih nastavlja u skladu sa strategijom okončanja našeg rada, Tužilaštvo MKSJ ostaje skoncentrisano na prvostepene i drugostepene postupke, koji su među najvažnijim i najkompleksnijim u istoriji Međunarodnog suda.

Pomno i pažljivo razmatramo praksu koju smo razvili i lekcije koje smo naučili tokom prethodne 21 godine. Znamo da među akterima postoji sve veći interes za pristup ovim informacijama i posvećeni smo tome da ih učinimo dostupnim. Nastavićemo da podstičemo nacionalne vlasti, posebno u Bosni i Hercegovini, da u potpunosti iskoriste resurse koji su im na raspolaganju u Tužilaštvu MKSJ kako bi obezbedili pozivanje na odgovornost za počinjene zločine. U širem smislu, znamo da iznalaženje kreativnih i efikasnih strategija za izgradnju nacionalnih kapaciteta predstavlja prioritet ako želimo da izgradimo jedan koherentniji i celovitiji sistem međunarodnog pravosuđa. Obezbedićemo da naše iskustvo bude dostupno kao okosnica tog procesa.

Hvala vam.